

The background is a vibrant teal color with a subtle, artistic illustration of a tree branch and leaves. The branch curves across the middle of the frame, with several light blue and white leaves scattered around it. The overall aesthetic is soft and natural.

Moc ženských slov

AKO SLOVÁ, KTORÉ VYSLOVÍTE,
OVPLYVNÚJÚ ŽIVOTY OSTATNÝCH

 Sharon Jaynes

Moc ženských slov

Sharon Jaynes

THE POWER OF A WOMAN'S WORDS

Copyright © 2007/2019 Sharon Jaynes

Published by Harvest House Publishers

Eugene, Oregon 97408

www.harvesthousepublishers.com

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tohto diela nesmie byť nahrávaná na video, skenovaná, fotená a elektronicky prenášaná bez povolenia vydavateľa, okrem krátkych ukážok pre potreby článkov a recenzií.

Moc ženských slov

SHARON JAYNES

Vydavateľ: Christian Project Support, s. r. o., © 2024

www.ver.sk, objednavky@ver.sk

Preklad: Lukáš Vaník

Jazyková korektúra: Veronika Liptáková

Editorské práce: Katarína Marčáková

Návrh obálky: Katarína Regášová

Zdroj obrázka: freepik.com

Grafická úprava podľa originálu diela: Andrej Kmeťo IDEAS & INNOVATIONS

Použité citáty z Biblie: Slovenský ekumenický preklad, SBS, Banská Bystrica, 2017.

In: www.biblia.sk.

ISBN papierovej knihy: 978-80-8231-200-6

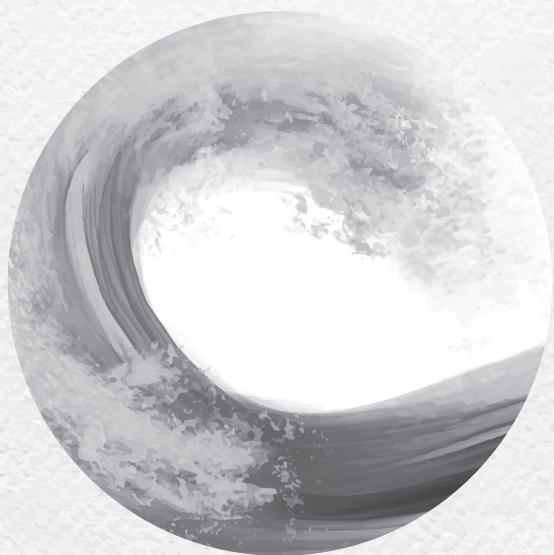
ISBN pdf knihy: 978-80-8231-201-3

ISBN epub knihy: 978-80-8231-202-0

ISBN mobi knihy: 978-80-8231-203-7

*Mojej drabej priateľke Cynthii Priceovej,
žene, ktorá dobre používa svoje slová.*

*Cynthia,
mnohí priatelia prichádzajú a odchádzajú.
No len tých pár, ktorí zostanú po celý život,
sa stáva priateľmi naveky.
V tebe som takú priateľku našla.*

PodĎakovanie

Tak ako sa na plátne obraze spája veľa rôznych farieb, aby spoločne zhmotnili umelcov zámer, aj v tomto rukopise sa spojilo mnoho ľudských životov, aby vytvorili knihu *Moc ženských slov*. Veľmi ďakujem Jean Harperovej, Gayle Wentlingovej, Catherine Grimesovej, Mary Marshal Youngovej, Connie Roadsovej, Gayle Roperovej, Glynnis Whitwerovej, Donovi a Jone Wrightovcom, Nancy Andersonovej, Mary Southerlandovej, Bonnie Schulteovej, Mary Johnsonovej, Sharon Johnstonovej, Jonathanovi Edwardsovi, Ginny Carlsonovej, Larrymu Clarkovi a Kim Mooreovej za to, že ste sa podelili o svoje príbehy o tom, ako vás ovplyvnilo slovo ženy. Príklady, ktoré ste uviedli, nám všetkým ukazujú, aký vplyv majú naše slová na ľudí okolo nás.

Som naozaj veľmi vďačná zamestnancom vydavateľstva Harvest House. Bolo a je mi veľkou ctou spolupracovať s týmto neveriteľným tímom ľudí, ktorí naozaj prinášajú plody pre Božie kráľovstvo. Ďakujem Bobovi Hawkinsovi mladšiemu, Terryemu Glaspeymu a LaRae Weikertovej za to, že verili tomuto projektu; a Kim Mooreovej a Kathleen Kerrovej za ich odborné znalosti pri editovaní.

Mojim priateľkám, Mary Southerlandovej a Gwen Smithovej. Som Bohu veľmi vďačná za to, že nás spojil na tento čas, aby sme sa delili nielen o svoje slová, ale aj o prežívanie svojho života.

Hoci je táto kniha o moci ženských slov, vetrom pod mojimi krídlami bola počas celej tejto cesty práve moc mužských slov. Môj úžasný manžel Steve, ďakujem ti za povzbudenie, ktoré som veľmi potrebovala; ďakujem ti za to, že si mi veril a že si sa za mňa na každom mojom kroku modlil. Ďakujem aj za svojho syna Stevena, úžasného muža, ktorého si Boh použil ako zrkadlo mojich slov.

A nakoniec to najdôležitejšie: vďaka patrí najmä môjmu Spasiteľovi, Ježišovi Kristovi. Len vďaka Božej milosti môžem oslovovať jeho deti písaným slovom.

Sláva Bohu!

Obsah

PRVÁ ČASŤ: MOC, KTORÚ VLASTNÍME

1. Zmiešané posolstvá 9
2. Neuveriteľný Boží dar 13
3. Potenciál ženy meniť život druhých ľudí 33

DRUHÁ ČASŤ: ĽUDIA, NA KTORÝCH MÁME VPLYV

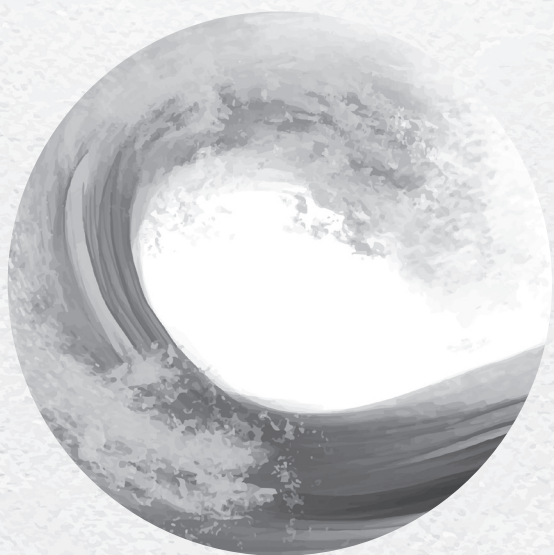
4. O tom, aký VEĽKÝ vplyv máme na maličkých
Moc ženských slov vo vzťahu k jej deťom 51
5. Kvapkajúci kohútik alebo osviežujúca studňa
Moc ženských slov vo vzťahu k jej manželovi 73
6. Prísadni si ku mne
Moc ženských slov vo vzťahu k jej priateľom 95
7. Povzbudzovanie z postrannej čiary
Moc ženských slov vo vzťahu k jej dospelým deťom 117
8. Najmä im
Moc ženských slov vo vzťahu k bratom a sestrám v Kristovi ... 139
9. Žena v rade pri pokladni
Moc ženských slov vo vzťahu k svetu 155

TRETIA ČASŤ: CIEĽAVEDOMÁ SNAHA O SKROTIENIE JAZYKA

10. Nie si v tom sama 171
11. Pohrebisko hundrania a miazga vďačnosti 189
12. Melódia ticha 211
13. Princíp vedierka 229
14. Široké možnosti 237

PRVÁ ČASŤ

*Moc, ktorú
vlastníme*

Zmiešané posolstvá

Rozvážnosť v reči je viac ako výrečnosť.

FRANCIS BACON

S polu s Catherine, mojou blízkou priateľkou, sme sa vybrali na pomalú letnú prechádzku po okolí. O chvíľu sa objavili svetlušky a začali svoj večierok. My sme sa zatiaľ rozprávali o výchove chlapcov, o našich pracujúcich manželoch a dilemách pri zariadovaní domu. Keď sme sa vrátili k jej domu, pozvala ma ďalej: chcela, aby som si pozrela vzorky látok na jej nový gauč. Ani som sa nenazdala a z niekoľkých minút sa stalo niekoľko hodín. „Prepánajána!“ vykrikla som. „Veď je už desať. Som preč z domu viac než dve hodiny! Stavím sa, že Steve sa o mňa veľmi bojí. Ani nevie, kde som. Radšej mu hneď zavolám.“

Keď som vytočila naše číslo, ozval sa záznamník. Po tom, čo som si vy počula svoj sladký južanský pozdrav, zanechala som na ňom trpký odkaz.

„Steve, volala som, aby som ti oznámila, že som u Catherine. Myslela som si, že sa budeš báť, ale očividne tá to vôbec nezaujímá, lebo mi ani nedvíhaš telefón!“ *Klik.* Rozlúčila som sa s Catherine a s pocitom sklúčenosti som odišla. „Túlam sa po tme úplne sama a jeho to ani nezaujímá,“ zamrmlala som si sama pre seba. „Mohla som ležať zranená niekde v priekope alebo byť trebárs aj mŕtva! A jeho to vôbec netrápi. Myslím, že ma ani nemá rád.“

Keď sa moje oči prispôbili tme, všimla som si, že sa ku mne niekto približuje. Bol to rozprávkový princ, ktorý sa viezol na svojom tátošovi!

Môj Steve na svojom bicykli.

„Kde si bola?“ zúfalo sa opýtal Steve. „Vozil som sa bicyklom po celom okolí a hľadal som ťa! Vieš, koľko je hodín?“

„Aha, tebe na mne záleží,“ povedala som s úsmevom a objala som ho.

„O čom to hovoríš?“

„Ach, o ničom. Poďme domov.“

Čo som urobila, keď sme prišli domov? Veď to poznáš, kamarátka; rýchlo som vymazala správu na záznamníku – skôr než si Steve mohol vypočúť moje štipľavé slová. *Uff*, pomyslela som si. *To bolo tesné.*

O pár dní neskôr mi Steve zavolať z práce.

„Sharon, počúvala si v poslednom čase záznamník?“ „Nie, prečo?“

„No, myslím, že je na ňom niečo, čo si musíš vypočúť.“

Keď zložil, siahla som po svojom mobilnom telefóne a vytočila som pevnú linku. Správa na záznamníku znela asi takto:

(sladký hlas milej južanky) „Dobrý deň, dovolali ste sa k Jaynesovcom. Momentálne nemôžeme zdvihnúť telefón...“ *(do toho vstúpil hlas Cruelly De Vil)* „Volala som, aby som ti oznámila, že som u Catherine. Myslela som si, že sa budeš báť, ale zrejme ti to je jedno, lebo ani nezdvihneš telefón!“ *(do toho opäť sladký hlas milej južanky)* „Po zaznení pípnutia zanechajte správu a my sa vám čo najskôr ozveme.“ *Píp.*

„Prepánakráľa!“ vykrikla som. „Ako sa to mohlo stať! Koľko ľudí si to za posledné tri dni vypočulo?“

Zavolať som do telefónnej spoločnosti a oni mi vysvetlili, že niekedy počas búrky (takej, ako bola tri dni predtým) blesk zasiahne vedenie a správy zo záznamníka sa pomiešajú. Moja správa sa vtedy akosi pripojila k pozdravu.

Bola som z toho zhrozená. Znelo to ako akási ženská verzia Doktora Jekylla a pána Hyde. „Pane,“ modlila som sa, „to je také trápne.“

„Áno, je,“ odpovedal.

No v skutočnosti to *nepovedal* takto. Skôr takto: „*[Jazykom] dobrorečíme Pánovi a Otcovi, a ním aj zlorečíme ľuďom, stvoreným na Božiu podobu. Z tých istých úst vychádza dobrorečenie i zlorečenie. A nemá to tak byť, bratia moji. Vari prameň chrlí tým istým otvorom vodu sladkú aj horkú? Vari môže, bratia moji, figovník rodiť olivy alebo vinič figy? Ani slaný prameň nemôže dávať sladkú vodu“ (Jk 3, 9 – 12; SSV). Ako by povedala moja babička, ktorá býva na dedine, znamená to, že to, čo je dole v studni, natečie aj do vedra.*

„Dobre, Pane, pochopila som, čo chceš povedať.“ Ale, bohužiaľ, aj mnohí iní ľudia.

Žasnem, ako rýchlo dokážeme my ženy prepínať medzi požeňňaváním a znevažovaním, chválením a zhadzovaním, povzbudzovaním a kritizovaním – dokážeme to v priebehu pár sekúnd. Boh nám dal neuveriteľnú moc v našej sfére vplyvu a tá sa začína slovami, ktoré vyslovujeme. Máloktorá sila má väčší vplyv ako výroky, ktoré vychádzajú z našich úst. Naše slová môžu podnietiť dieťa k veľkým výkonom, povzbudiť manžela, aby dobyl svet, znovu zapáliť umierajúce uhlíky priateľkiných zničených snov, povzbudiť iného veriaceho, aby pokračoval vo svojom behu životom, a pritiahnúť stratenú dušu ku Kristovi. Slová začínajú vojny alebo prinášajú mier – po celom svete aj priamo v našich rodinách. Som veľmi rada, že ste sa ku mne pridali na tejto ceste vedúcej k jednému z najmocnejších darov, ktoré Boh dal každému z nás – slová. Zistíme, ako svojimi slovami formujeme životy druhých – ako naše slová vnášajú do ľudskej duše život alebo ho z nej vysávajú. Okrem toho, že sa pozrieme na to, ako naše slová ovplyvňujú tých, s ktorými prichádzame do kontaktu každý deň, pozrieme sa aj na rôzne ženy v Biblii a na to, ako ich slová ovplyvnili nasledujúce generácie. Preskúmame bližšie silu, ktorú má každá z nás k dispozícii – aby sme tak túto silu využili na dobro. No, a čo je najdôležitejšie, spojíme ruky a srdcia a zistíme, ako zmeniť slová, ktoré hovoríme, aby sme sa stali ženami podľa Božieho srdca.

Majú slová moc? Áno! A akú moc majú? Naučíme sa to spoločne. Pozrieme sa na jeden z najneuveriteľnejších Božích darov ľudstvu a zamyslíme sa nad potenciálom, ktorý máme priamo pod nosom... naše slová.

Neuveriteľný Boží dar

Biblia veľa hovorí o našich ústach, perách, jazyku.

Naša reč nás totiž prezrádza.

To, čo je dole v studni, sa načerpá aj do vedra.

VANCE HAVNER

Boh nám dal vzácny poklad – dar slova. No s týmto veľkým bohatstvom prichádza aj veľká zodpovednosť. Tento dar nebol určený na to, aby sme ho zneužívali na sebecké uspokojenie, ale na to, aby sme ním budovali druhých. Slová života nemenia len jedného človeka, ktorému sa prihovárame, ale môžu ovplyvniť aj nasledujúce generácie. Slečna Thompsonová, učiteľka, ktorá učila v piatej triede, na vlastnej koži zakúsila, ako môže povzbudivé slovo zmeniť priebeh dňa... no aj priebeh celého života. Uvádžam príbeh, ktorý napísala Elizabeth Ballardová:

TRI LISTY OD TEDDYHO¹

List od Teddyho prišiel dnes. Po tom, čo som si ho prečítala, uložila som si ho do svojej cédrovej truhlice k ostatným veciam, ktoré sú pre mňa veľmi dôležité.

„Chcel som, aby ste sa to dozvedeli ako prvá.“

Usmiala som sa, keď som si prečítala slová, ktoré napísal, a srdce sa mi rozbúchalo hrdosťou, ktorú som nemala právo cítiť. *Teddy Stallard.*

¹ Elizabeth Silance Ballard, *Three Letters from Teddy*, Home Life, March 1976. Použité s dovoľením.

Teddyho Stallarda som nevidela, odkedy bol ako piatak mojím žiakom. A to už bolo dávno – pred pätnástimi rokmi.

Hanbím sa to priznať, no pravda je taká, že Teddyho som nemala rada už od prvého dňa, keď vstúpil do mojej triedy. My učiteľia sa snažíme nemať žiadnych obľúbencov, a ešte viac sa snažíme neprejavíť nesympatiu akémukoľvek dieťaťu.

Napriek tomu sa každý rok nájde jedno alebo dve deti, ku ktorým sa nedá neprilipnúť – pretože aj učiteľia sú len ľudia a pre človeka je prirodzené, že má rád bystrých, pekných a inteligentných ľudí, či už majú desať alebo dvadsaťpäť rokov. A niekedy, aj keď sa to, našťastie, nedeje príliš často, sa nájde jeden alebo dvaja žiaci, ku ktorým si učiteľ jednoducho nedokáže vytvoriť vzťah.

Myslela som si, že v tomto smere dokážem držať na uzde svoje osobné pocity... No potom mi do života vstúpil Teddy. V jeho ročníku nebolo dieťa, ktoré by mi nejako zvlášť prirástlo k srdcu, ale Teddy rozhodne patril medzi deti, ktoré som nemala rada.

Bol to malý špinavý chlapec. A to nielen občas, ale stále. Mal dlhé vlasy nad ušami aj dlhú ofinu – pri písaní previerok si ju musel držať, aby mu nepadala do očí. (A bolo to ešte predtým, ako to prišlo do módy!) Okrem toho mal zvláštny zápach, ktorý som nikdy nedokázala identifikovať.

Áno, mal veľa chýb, ale veľmi biedny bol aj jeho intelekt. Už po prvom týždni som vedela, že bude beznádejne zaostávať za ostatnými. Bol jednoducho strašne pomalý! Ostatní sa mu okamžite začali vzdávať.

Každý učiteľ vám povie, že učiť bystré dieťa je príjemnejšie. Určite to prináša väčšie uspokojenie pre učiteľské ego. No každý skúsený a dobrý učiteľ sa dokáže zamerať na bystré dieťa, udržať ho v napätí a vo vyučovanom procese, zatiaľ čo hlavné úsilie venuje pomalším deťom. To *dokáže* každý učiteľ. Väčšina učiteľov to *robí*, ale ja som to nerobila. Nie počas tohto roka.

V skutočnosti som sa sústredila na svojich najšikovnejších žiakov a ostatných som nechala dobiehať tých najlepších – nech si poradia najlepšie, ako vedia. A hoci sa to veľmi hanbím priznať, mala som zvrátenú radosť z používania červeného pera; a vždy, keď som prišla k Teddyho previerke, krížiky (a bolo ich veľa) boli stále o niečo väčšie a o niečo červenejšie, ako bolo potrebné.

„Úbohá práca!“ písala som vo švungu.

Hoci som sa tomuto chlapcovi v skutočnosti nevysmievala, môj postoj bol zjavne celkom zrejmý celej triede, pretože sa rýchlo stal triednym „bláznom“ a vyvrheľom – nemilovaným a neoblúbeným spolužiakom.

Vedel, že ho nemám rada, ale nevedel prečo. Ani ja som to netušila – ani vtedy a neviem to ani teraz. Netuším, prečo som k nemu cítila takú silnú averziu. Viem len, že to bol malý chlapec, o ktorého sa nikto nestaral, a ja som sa nijako nesnažila pomôcť mu.

Dni sa míňali. V čase Vďakyzdania sme mali jesenný festival... a ja som spokojne ďalej značkovala červeným perom. Blížili sa vianočné prázdniny, a ja som už vtedy vedela, že Teddy ostatných žiakov nedobehne – nie do takej miery, aby mohol postúpiť do šiestej triedy. Prepadol by.

Aby som sa sama pred sebou ospravedlnila, z času na čas som nazrela do jeho zložky. Prvé štyri roky mal veľmi slabé známky, no nikdy v žiadnom predmete neprepadol. Netušila som, ako sa mu to podarilo. Zatvrdila som si srdce a nebrala ohľad na osobné poznámky predchádzajúcej učiteľky, ktoré stáli pri jeho mene:

Prvá trieda: „Teddy je slubný žiak – pracuje a je usilovný, no doma nemá dobré prostredie.“

Druhá trieda: „Teddy by sa mohol zlepšiť. Jeho mama je nevyliciteľne chorá. Doma sa mu dostáva málo pomoci.“

Tretia trieda: „Teddy je milý chlapec. Je ochotný, ale príliš vážny. Pomaly sa učí. Matka koncom roka zomrela.“

Štvrtá trieda: „Veľmi pomalý, ale správa sa dobre. Otec neprejavuje žiadny záujem.“

Nuž, štyrikrát ho nechali prejsť, ale piatu triedu bude určite opakovať!

Bude to preňho lepšie! povedala som si.

A potom nastal posledný deň pred zimnými prázdninami. Na našom malom stromčeku položenom na konferenčnom stolíku sa vynímali papierové girlandy a ligotavé reťaze. Pod ním sa hromadilo množstvo darčiekov, ktoré čakali na svoju veľkú chvíľu.

Učiteľia u nás vždy dostávajú na Vianoce pár darčiekov; no moje darčeky v ten rok vyzerali väčšie a prepracovanejšie než kedykoľvek predtým. Nebolo žiaka, ktorý by mi nepriniesol nejaký darček. Každé rozbalenie vyvolalo radostný piskot a hrdého darcu som zahrnula hojnou vďakou.

Teddyho darček nebol posledný, ktorý som si vybrala. Vlastne ležal v strede kôpky. Bol zabalený do hnedého papierového vrečka, na ktorý farebnými pastelkami nakreslil vianočné stromčeky a červené zvončeky. Bol zlepený lepiacou páskou a stálo na ňom: „Pre pani učiteľku Thompsonovú – od Teddyho.“

Skupina úplne zmlkla a ja som sa cítila rozpačito a trápne, pretože všetci stáli a sledovali, ako ten darček rozbaľujem. Keď som odstránila posledný kúsok lepiacej pásky, na stôl mi vypadli dva predmety. Krikľavý kamienkový náramok, v ktorom niekoľko kamienkov chýbalo, a malá fľaštička voňavky z obchodného domu – napoly prázdna. Počula som chichotanie a šepot a nebola som si istá, či sa dokážem pozrieť na Teddyho.

„No nie je to krásne?“ spýtala som sa a nasadila som si náramok na zápästie. „Teddy, pomohol by si mi ho zapnúť?“

Placho sa usmial, keď mi upevňoval sponu, a ja som zdvihla zápästie, aby ho všetci obdivovali. Ozvalo sa niekoľko váhavých *ó* a *ách*, no keď som si nastriekala voňavku za uši, všetky dievčatká sa postavili do radu, aby sa ňou navoňali aj ony.

Pokračovala som v otváraní darčiekov, až kým som sa nedostala na koniec hromady. Občerstvenie sme jedli až dovtedy, kým nezačal zvonieť zvonček. Potom sa deti s výkrikmi „Dovidenia v novom roku!“ a „Veselé Vianoce!“ rozišli von, ale Teddy čakal za svojím stolom.

Keď všetci odišli, vykročil ku mne a na hrudi zvieral svoj darček a knihy.

„Voniaš presne ako mama,“ povedal ticho. „Aj jej náramok ti veľmi pristane. Som rád, že sa ti páčil.“

Rýchlo odišiel a ja som zamkla dvere, sadla si za stôl a rozplakala som sa. Od tej chvíle som bola pevne rozhodnutá vynahradiť Teddymu to, o čo som ho zámerne pripravila – o učiteľku, ktorej na ňom záleží.

Od 2. januára, keď sa opäť začalo vyučovať, až do posledného dňa školského roku, som každé popoludnie zostávala s Teddyom v škole. Niekedy sme pracovali spolu. Niekedy pracoval sám, zatiaľ čo ja som pripravovala plány hodín alebo opravovala písomky. Teddy pomaly, ale isto dohŕňal zvyšok triedy. Postupne sa jeho známky začali zlepšovať.

Piaty ročník napokon nemusel opakovať. Vlastne sa svojimi záverečnými prímermi zaradil medzi najlepších žiakov v triede, a hoci

som vedela, že sa po skončení školského roka bude sťahovať do iného štátu, nemala som o neho strach. Teddy sa dostal na takú úroveň, že som si bola istá, že nasledujúci rok zvládne kdekoľvek. Tešil sa z tohto úspechu a – ako nás učili na kurzoch vzdelávania – „úspech buduje úspech“.

Teddy sa mi ozval až o niekoľko rokov neskôr. V mojej poštovej schránke sa znenazdajky objavil jeho prvý list.

Drahá slečna Thompsonová,

chcel som, aby ste sa to dozvedeli ako prvá:

25. mája som zmaturoval ako druhý najlepší žiak na strednej škole E_____.

Váš Teddy Stallard

Poslala som mu blahoprianie a malý balíček – sadu pier a ceruziek. Zaujímalo ma, čo bude robiť po maturite. Dozvedela som sa to o štyri roky neskôr, keď prišiel Teddyho druhý list.

Drahá slečna Thompsonová,

práve dnes mi oznámili, že budem promovat' ako najlepší študent z ročníka. Univerzita bola dosť náročná, ale bude mi chýbať.

Váš Teddy Stallard

Poslala som mu pár kvalitných strieborných manžetových gombíkov s monogramom a pohľadnicu. Takmer som pukla od hrdosti, taká som naňho bola pyšná!

A teraz – dnes – prišiel Teddyho tretí list:

Drahá slečna Thompsonová,

chcel som, aby ste sa to dozvedeli ako prvá.

Od dnešného dňa som MUDr. Theodore J. Stallard.

Čo na to poviete???!!!

Dňa 27. júla sa budem ženiť a dúfam, že si prídete sadnúť na miesto, na ktorom by sedela moja mama, keby tu dnes bola.

Moc ženských slov

Nebudem tam mať žiadnu rodinu, pretože otec minulý rok zomrel.

Váš Ted Stallard

Nie som si istá, aký darček sa posielal lekárovi pri príležitosti ukončenia lekárskej fakulty. Možno počkám a vezmem rovno svadobný dar, ale moja odpoveď nepočká.

Drahý Ted,

blahoželám! Dokázal si to! Tento deň však neprišiel vďaka takým ľuďom, ako som ja, ale skôr napriek nám.

Nech ťa Boh požehnáva. A na svadbu prídem v plnej paráde!!!

Slečna Thompsonová zmenila priebeh života jedného malého chlapca. Venovala Teddymu slová, ktoré ho postavili na nohy v čase, keď mal pocit, že ho život nadobro zrazil na koliená. Počujes, ako sa mu prihovára? „Skvelá práca, Teddy!“ „Ty to dokážeš!“ Ona mu priniesla vietor do plachiet vtedy, keď sa cítil, akoby bol navždy odsúdený zostať v prístave. A po rokoch zaujala miesto v prvom rade, z ktorého mohla sledovať, ako pláva ďalej smerom k svojej budúcnosti. Takú moc má slovo ženy. Je to neuveriteľný dar, ktorý Boh dal ľuďom stvoreným na jeho obraz. Tebe aj mne!

**SLOVÁ NEBOLI URČENÉ NA TO,
ABY SME ICH ZNEUŽÍVALI
NA SEBECKÉ USPOKOJENIE, ALE NA TO,
ABY SME NIMI BUDOVALI DRUHÝCH.**

A BOH PAVEDAL

„Na počiatku stvoril Boh nebo a zem“ (Gn 1, 1). Zdá sa mi, že je dobré začať našu cestu práve na tomto mieste – na počiatku času. Keď Boh stvoril svet a naplnil moria podmorskými stvoreniami a oblohu okridlenými stvoreniami – keď nechal na nebi zažiarit hviezdy a umiestnil slnko, aby osvetľovalo deň, a mesiac, aby osvetľoval tmú noci – Boh to urobil svojimi slovami. „*A Boh povedal: „Nech je svetlo.“*“ „*Boh povedal: „Nech je obloha uprostred vôd a nech oddeľuje vody od vôd!“*“ „*Boh povedal: „Nech sa vody, ktoré sú pod nebom, nahromadia na jedno miesto a nech sa ukáže pevnina!“*“ „*Boh povedal: „Nech sú svetlá na nebeskej oblohe, aby oddeľovali deň od noci!“*“ „*Boh povedal: „Nech sa hmýria vody živými tvormi a vtáky nech lietajú nad zemou pod nebeskou oblohou!“*“ „*Boh povedal: „Nech vydá zem rôzne druhy živých tvorov: dobytok, plazy a divú zver!“*“ „*Boh povedal: „Utvorme človeka na svoj obraz, na svoju podobu. Nech ľudia vládnu nad morskými rybami, nebeským vtáctvom, dobytkom, nad celou zemou a nad všetkými plazmi, čo sa hýbu po zemi!“*“ A tak sa aj stalo (pozri Gn 1, 3 – 26). Boh prehovoril a to, čo nebolo, začalo existovať a stalo sa tým, čím je. Keď Boh stvoril nebo a zem, použil obrovskú moc – slová. „Hospodinovým slovom boli utvorené nebesia a dychom jeho úst všetky ich zástupy“ (Ž 33, 6).

Je úžasné, že keď Boh stvoril ľudstvo na svoj vlastný obraz, dal nám tú istú mocnú schopnosť: schopnosť hovoriť slová. Nezveril slová zeb-
rám, vtákom, slonom, plazom alebo koňom. Slová zveril obyčajným smrteľným ľuďom. Naše slová pritom majú stvoriteľský potenciál. Môžu rozžiariť tvár znechuteného a sklamaného dieťaťa, odbremeniť manžela utrápeného ťažkou starosťou, pozdvihnúť ducha priateľa zdraveného životom, povzbudzovať bratov a sestry v Kristovi k rastu milosti a prinášať posolstvo nádeje a uzdravenia Ježiša Krista ranenému svetu. Slová sú jednou z najmocnejších síl vo vesmíre, a preto je úžasné, že ich Boh zveril vám aj mne. Slová sa tiež stávajú zrkadlami, v ktorých vidíme seba samých.

Neustále žasnem nad mocou, ktorá je ukrytá v jednom drobnom atóme, primalom na to, aby ho bolo vidieť voľným okom. Štiepením (rozbitím jadra atómu) a fúziou (spájaním viacerých jadier atómu dokopy) sa dá vyprodukovať dosť energie pre celé mesto – alebo dosť energie

na zničení celého mesta. To je ich potenciál. Všetko záleží na tom, ako a kedy dôjde k tomuto štiepeniu alebo fúzii.

Tak je to aj s našimi slovami. Zviazaný skupinou malých svalov, ktoré sa volajú jazyk, leží v našich ústach nástroj s veľkým potenciálom na konanie dobra alebo zla, nástroj na budovanie alebo rúcanie, dodávanie sily alebo ničenie druhých, uzdravovanie alebo zraňovanie. Všetko to závisí od toho, ako a kedy dôjde k „štiepeniu a fúzii“. Naše slová môžu rozbiť manželstvo, ochromiť priateľa alebo mu dodať silu kráčať, stmeliť nejaký vzťah alebo ho roztrhať na kusy, budovať charakter aj pochovať sen, môžeme nimi preklínať Boha aj nimi vyznávať vieru v Krista. A aj keď v jazyku nie sú žiadne kosti, je dosť silný na to, aby človeku zlomil srdce.

Tak ako Boh používa slová na vytvorenie fyzického života, naše slová môžu byť iskierkou, ktorá prinesie duchovný život. Pavol učil: „Pretože ak svojimi ústami vyznáš Ježiša ako Pána a vo svojom srdci uveríš, že Boh ho vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený. Lebo srdcom veríme v spravodlivosť, ale ústami vyznávame spásu“ (Rim 10, 9 – 10). Fíha! Svojimi ústami vyznávame spásu. To znamená, že pod svojím nosom máme neuveriteľnú silu.

Slová *hovoriť, jazyk, rozprávať, reč, slová, ústa a ticho* či *mĺčanie* sú v Písme použité viac než 3500 ráz. Slová používajú aj ľudia ako vy či ja. Niektoré z nich sú príkladom škôd, ktoré môžu slová napáchať, a niektoré zasa príkladom toho, aký život môžu priniesť. V Písme čítame o ženách, ktoré ohovárali, bedákali, klamali, manipulovali, vysmievali sa, a o ženách, ktoré mnohým privodili pád. No čítame aj o ženách, ktoré povzbudzovali, prorokovali, zachraňovali ľuďom život, poučovali bojovníkov a spôsobili, že mnohí ľudia sa vydali po ceste pravdy. A niektoré robili jedno aj druhé. Vy a ja sme na tom pravdepodobne tak isto.

Tak ako čítame slová: „A Boh povedal...“, jedného dňa ľudia povedia to isté o nás. „A ona povedala...“

**„HOSPODINOVÝM SLOVOM
BOLI UTVORENÉ NEBESIA A DYCHOM JEHO ÚST
VŠETKY ICH ZÁSTUPY.“ (Ž 33, 6)**

KORMIDLÁ, UZDY A LESNÉ POŽIARE

Jakub vo svojom liste vykresľuje farbistý obraz moci slov:

„Keď koňom dávame do papule zubadlá, aby nás poslúchali, usmerňujeme tým aj celé ich telo. Alebo si predstavte aj lode: Hoci sú také veľké a ženú ich prudké vetry, usmerňuje ich celkom malé kormidlo, kamkoľvek chce kormidelník. Tak aj jazyk je síce malým údom, ale dokáže veľké veci. Pozrite: Aký malý oheň, a aký veľký les zapáli! Aj jazyk je oheň, svet neprávnosti. Medzi našimi údmí je zasadený ako ten, čo poškrvňuje celé telo a *rozpaľuje kolobeh života*, sám podpaľovaný peklom.“
(Jk 3, 3 – 6)

Študijná Biblia ESV na tomto miesta uvádza poznámku: „Jazyk patrí medzi menšie orgány v tele, ale ovláda všetko, čím človek je a čo robí. Jazyk určuje celý priebeh jeho života (doslova ‚kolobeh existencie‘), čo pravdepodobne znamená životné ‚vzostupy a pády‘. Jazyk prevracia naruby každý aspekt života, tak spoločnosti, ako aj jednotlivca.“²

Priemerný kôň váži 400 až 1000 kg. To je naozaj veľký objem kostí a svalov. A predsa malý kúsok kovu položený na jazyku koňa pripevnený k uzde, ktorú drží jazdec v ruke, ovláda to, či sa kôň pohne doľava alebo doprava. Potiahnutie uzdy smerom k jazdcovi signalizuje, že kôň má zastaviť, a uvoľnenie uzdy znamená, že kôň má ísť dopredu. Ohromujúca je už samotná predstava, že také veľké zviera sa ovláda takým malým kúskom kovu, ktorý mu tlačí na jazyk.

Páči sa mi, ako verše Jk 3, 3 – 6 vo svojom voľnom preklade Biblie s názvom *The Message* (MSG) uvádza Peterson:

„Kúsok uzdy v papuli koňa ovláda celého koňa. Malé kormidlo na obrovskej lodi v rukách skúseného kapitána určuje kurz aj pri najsilnejšom vetre. Slovo z tvojich úst sa môže zdať bezvýznamné, ale *môže dosiahnuť takmer všetko – alebo to zničiť!*“

² ESV Study Bible. Wheaton, Illinois, Crossway Bibles, 2008. Poznámky pod čiarou Jk 3, 3 – 6, 2395.

Spomeň si, že na založenie lesného požiaru stačí iskra. A požiar môže vyvolať aj neopatrné alebo nesprávne slovo, ktoré vyjde z našich úst. Svojou rečou môžeme zničiť svet, zmeniť harmóniu na chaos, očierniť niekoho, uvrhnúť celý svet do ohňa – do ohňa šíriaceho sa z pekelných jamy – a zhorieť spolu s ním.

Dňa 23. novembra 2016 jedna taká iskra rozpútala požiar v národnom parku Great Smoky Mountains. Požiar sa roznietil na strmom, drsnom svahu kopca s názvom Chimney Tops, ktorý je vzdialený asi šesť kilometrov od Gatlinburgu v Tennessee. Horelo niekoľko dní. Požiar sa šíril najmä na ťažko dostupných vrcholoch národného parku Great Smoky Mountains. Neďaleko nich sa však nachádzajú dosť obľúbené turistické chodníky. Rozsah ohňa bol malý a šíril sa na takých odľahlých miestach, že hasičom sa k nemu nedarilo dostať niekoľko dní. Podarilo sa im síce vymyslieť plán, ako ho obmedziť, no od nedeľňajšieho popoludnia do pondelkového rána sa tak znížila vlhkosť vzduchu, stúpila teplota a stromy začal ohýbať prudký vietor, že v pondelok popoludní už hladné plamene nebolo možné zastaviť.³

Po mesiacoch spaľujúceho sucha sa plamene s podporou silného vetra (ktorý miestami naberal rýchlosť až stodvadsať kilometrov za hodinu) rútili smerom k turisticky vyhľadávanému mestu Gatlinburg. Ešte o 17:00 v Gatlinburgu nič nehorelo. Do hodiny horelo už 20 budov.⁴

S týmto obrovským požiarom bojovalo niekoľko dní 780 hasičov z viacerých štátov USA. Požiar zastavil život v Gatlinburgu práve počas vrcholiacej zimnej sezóny a poškodil alebo zničil viac než 2400 domov a podnikov. Štrnásť ľudí zahynulo, stotridsaťštyri ľudí bolo zranených. Medzi mŕtvymi boli miestni obyvatelia aj návštevníci. Mnohí majitelia budov po návrate domov našli namiesto svojho majetku len popol. Les o rozlohe 17 000 hektárov a celá oblasť Sevier County sa zmenila na zničený a zhorený kúsok zeme. A všetko sa to začalo jednou neopatrnou, neopatrnou iskrou.

Dvaja dospievajúci chlapci sa na turistickom chodníku hrali so zápalkami. Iný turista zachytil na fotke, ako títo chlapci – s dymom

³ Tamtiež.

⁴ Bill Gabbert, Analyzing the Fire That Burned into Gatlinburg, Wildfire Today. 5. december 2016. wildfiretoday.com/2016/12/05/analyzing-the-fire-that-burned-into-gatlinburg/161203-story.html.